

Luku 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

VESILAHDEN KUNTA:

Oppilaskohtaisia tukitoimia tarvitsevan oppilaan tuen järjestämisessä arvioidaan ensisijaisesti lähikoulun mahdollisuudet tarjota riittävä tuki. Oppimisen tuki pyritään järjestämään oppilaan omassa koulussa joustavien järjestelyjen ja tukitoimien avulla. Tarvittaessa oppilas voi saada erityisluokanopettajan opetusta erityisluokassa oppilaskohtaisena tukitoimena. Pääsääntöisesti erityisluokanopettajan antama erityisluokkaopetus järjestetään oppilaan omassa lähikoulussa. Jos oppilaan tuen tarpeet edellyttävät, hänet voidaan siirtää toiseen opetusryhmään tai kouluun, jotta opetuksen järjestäminen toteutuu hänen etunsa mukaisesti.

Laadukas pedagogiikka, ohjaus ja tuen antaminen kuuluvat jokaisen opettajan tehtäviin. Opettajien yhteistyö ja sitä tukevat toimintamallit, kuten yhteis- ja samanaikaisopettajuus, ovat keskeisessä roolissa oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa sekä lähikouluperiaatteen toteuttamisessa.

Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisen periaatteet, yhteistyökäytännöt ja vastuut

Rehtori vastaa siitä, että oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt toteutuvat koulussa. Hän huolehtii opettajien yhteistyörakenteiden kehittämisestä ja koko koulun henkilöstön osaamisen vahvistamisesta. Lisäksi rehtorin tehtävänä on varmistaa, että oppimista tukevat käytännöt käydään säännöllisesti läpi koulun tasolla sekä että toimivia toimintatapoja jaetaan henkilöstön kesken.

Toimintatapoja tulee arvioida ja kehittää jatkuvasti. Jokainen työntekijä on vastuussa oman toimintansa johtamisesta yhdessä sovittujen periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä tarkoitetaan opetuksen toteuttamista siten, että oppilaiden yksilölliset tarpeet ja edellytykset huomioidaan. Tähän sisältyvät pedagogiset ratkaisut, kuten eriyttäminen, jolla voidaan tukea sekä tukea tarvitsevia oppilaita että niitä, jotka etenevät opinnoissaan nopeammin tai asettavat itselleen laajempia tavoitteita.

Rehtorin tehtävänä on varmistaa, että oppimisen edellytyksiä tukevat järjestelyt toteutuvat kaikissa oppimisympäristöissä, myös pienryhmissä ja erityisluokissa. Ryhmät tulee muodostaa oppilaiden edun mukaisesti tukemaan heidän oppimistaan ja koulunkäyntiään.

Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opettaman pienryhmän koko on enintään 10 oppilasta, ja erityisluokan koko määräytyy perusopetuslain 20 §:n (30.12.2024/1090) mukaisesti.

Lukuvuosisuunnitelma ja sen toteutus

Sivistyslautakunta hyväksyy koulun lukuvuosisuunnitelman, jossa huomioidaan oppilaiden ja huoltajien palautteet sekä ehdotukset. Lukuvuosisuunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti lukuvuoden aikana.

Tarvittaessa suunnitelmaan voidaan tehdä muutoksia ja tarkennuksia, jotta tavoitteet saavutetaan.

Esi- ja alkuopetusryhmät tekevät tiivistä yhteistyötä, joka kuvataan tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen erityisopettajat työskentelevät yhdessä varmistaakseen tuen jatkumon. Tiedonsiirto edistää oppilaiden sujuvaa oppimispolkua.

Siirtymävaiheet sekä tiedonsiirto perusopetukseen, sen aikana ja toiselle asteelle ovat keskeisiä oppilaan koulupolun jatkuvuuden kannalta.

Mikäli oppilaalle on tehty varhennetun oppivelvollisuuden hallintopäätös ja hänen tuen tarpeensa jatkuu perusopetuksessa, hänen opetuksensa järjestetään siten, että hänellä on oikeus oppilaskohtaisiin tukitoimiin sekä tarvittaessa perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiseen.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisen ja riittävyyden arvioimisen paikalliset periaatteet, käytännöt ja vastuut

Jokaiselle koululle varataan vuosittain vähintään lain edellyttämät opetustunnit ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamiseen. Resurssia kohdennetaan tarpeen mukaan lukuvuoden aikana, jotta tukimuotoja voidaan tarjota tehokkaasti ja joustavasti.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot voivat tarkoittaa oppilaiden jakamista tarkoituksenmukaisiin, joustaviin ja eri kokoihin sekä kestoaltaan vaihteleviin opetusryhmiin. Koulujen lukuvuosisuunnitelmissa kuvataan ryhmäkohtaisten tukimuotojen järjestämisen periaatteet, käytännöt ja resursointi.

Tukimuotojen suunnittelussa voidaan hyödyntää erityisopettajan konsultaatiota, jonka määrä ja laajuus mukautuvat oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja tukitoimien järjestelyihin.

Jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittäviä oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseksi, tarkastellaan ensisijaisesti koulun toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä. Näiden perusteella arvioidaan, voidaanko oppilaalle lisätä ryhmäkohtaista tukea tai tehdä muita järjestelyitä. Arvioinnissa tulee hyödyntää erityisopettajan konsultaatiota.

Mikäli koulun erityisopettajan konsultaatio ei riitä, voidaan konsultointiin hyödyntää kunnan tuen ohjausryhmää (KUTO). Konsultaatio on yleensä kertaluonteista ohjausta tai neuvontaa, jossa asiantuntijan kanssa etsitään ratkaisuja koulutyön sujuvoittamiseksi, esimerkiksi selkeämpää rakenteellista tukea tai pedagogisia käytäntöjä.

Opettaja voi tarvittaessa konsultoida myös opiskeluhuollon asiantuntijatiimiä, johon kuuluvat opiskeluhuollon toimijat, kuten terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori ja lääkäri.

Oppilaskohtaisen tuen tarve arvioidaan kattavasti oppilaan oppimiseen ja hyvinvointiin liittyvien tietojen pohjalta. Arvioinnin suorittavat opettajat, erityisopettajat ja muut oppilaan kanssa työskentelevät asiantuntijat yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa.

Opiskeluhuolto voidaan kutsua koolle oppilaskohtaisten tukitoimien suunnittelua varten, ja sen kokoonpano määritellään tapauskohtaisesti.

Oppilaskohtaisen tuen järjestäminen

Oppilaskohtaisia tukitoimia tarvitsevan oppilaan tuen järjestämisessä arvioidaan ensisijaisesti lähikoulun kyky tarjota riittävä tuki. Oppimisen tuki pyritään ensisijaisesti järjestämään oppilaan omassa koulussa joustavien järjestelyiden ja tukitoimien avulla. Tarvittaessa oppilas voi saada erityisluokanopettajan opetusta erityisluokassa oppilaskohtaisena tukitoimena.

Pääsääntöisesti erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa pyritään toteuttamaan oppilaan omassa lähikoulussa. Jos oppilaan tuen tarpeet sitä edellyttävät, hänet voidaan siirtää toiseen opetusryhmään tai kouluun, jotta opetuksen järjestäminen toteutuu hänen etunsa mukaisesti.

Laadukas pedagogiikka, ohjaus ja tuen antaminen kuuluvat jokaisen opettajan vastuulle. Opettajien yhteistyöllä ja sitä tukevilla toimintamalleilla, kuten yhteis- ja samanaikaisopettajuudella, on keskeinen rooli oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa sekä lähikouluperiaatteen toteuttamisessa.

Yhteistyö huoltajan ja oppilaan kanssa tukitoimien suunnittelussa

Huoltajan ja oppilaan kanssa tehtävä yhteistyö on olennainen osa oppilaskohtaisten tukitoimien arviointia, suunnittelua ja päätöksentekoa. Oppilaan ja hänen huoltajansa näkemykset kuullaan ja huomioidaan kaikissa vaiheissa.

Oppilasta osallistetaan omien tukitoimiensa suunnitteluun hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Huoltajille annetaan selkeää ja riittävän varhaista tietoa tuen tarpeesta, vaihtoehdoista ja toteutuksesta. Yhteistyötä voidaan toteuttaa keskusteluina, yhteisinä neuvotteluina sekä asiakirjojen laadinnan yhteydessä.

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointiin perustuva suunnitelma on mahdollista käsitellä koulun opiskeluhuollossa. Suunnitelma kirjataan oppilashallintojärjestelmään.

Luokan- tai aineenopettaja valmistelee yhdessä erityisopettajan kanssa oppilaskohtaisen tuen arvioinnin ja suunnitelman.

Huoltajia kuullaan kuulemistilaisuudessa, jonka ajankohta ilmoitetaan kirjallisesti. Molemmille huoltajille tulee kertoa, että oppilaskohtaisen tuen suunnitelma perustuu perusopetuslakiin.

Kuulemistilaisuus järjestetään hallintolain 34 §:n mukaisesti, ja siinä kuullaan huoltajien näkemyksiä suunnitelman sisällöistä. Kuulemistilaisuudesta tehdään merkintä asiakirjoihin ohjeistuksen mukaisesti kohtiin "kuuleminen" ja "yhteistyö huoltajien/oppilaan kanssa".

Huoltajille annetaan mahdollisuus tutustua suunnitelmaan hallintolain mukaisesti vähintään kaksi viikkoa ennen tilaisuutta.

Päätöksen oppilaskohtaisista tukitoimista tekee oppilaan opetuksen järjestämisestä vastaava rehtori.

Oppiaineen oppimäärästä ja paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisen käytännön valmistelu ja päätöksenteko

Kun oppimäärää rajataan tai tavoitteista poiketaan ensimmäistä kertaa, arviointi ja suunnitelma käsitellään oppilaan tilanteen niin edellyttäessä opiskeluhuollon tiimissä, ellei päätöksen tueksi ole muuta. Tiimiin osallistuvat tarvittaessa opiskeluhuollon toimijat ja muut asiantuntijat.

Käytännön valmisteluihin kuuluu oppilaan tilanteen arviointi, tarvittavien asiantuntijalausuntojen hankinta ja yhteistyö huoltajien kanssa.

Päätöksen perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tekee koulun rehtori. Oppilaalla ja huoltajilla on hallintolain mukainen oikeus kuulemiseen. Mikäli oppilaan tuen tarve muuttuu, tulee kuuleminen järjestää uudelleen.

Oppiaineen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tehtävässä suunnitelmassa määritellään oppilaan yksilölliset oppimistavoitteet sekä hänen edistymisensä opinnoissa.

Luokanopettaja tai erityisluokanopettaja vastaa tiedon välittämisestä tarvittaessa muille oppilasta opettaville opettajille ja opiskeluhooltohenkilöstölle. Näin varmistetaan, että kaikki oppilaan kanssa työskentelevät ovat tietoisia oppimäärän rajaamisesta tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta.

Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Oppilaskohtaisten tukitoimien arviointi ja suunnitelma käsitellään opiskeluhoollon tiimissä, johon osallistuvat tarvittavat opiskeluhoollon toimijat ja asiantuntijat. Käytännön valmisteluissa tarkastellaan oppilaan tilannetta, tarvittavia asiantuntijalausuntoja ja yhteistyötä huoltajien kanssa.

Oppilaan vapauttaminen tilapäisesti oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä

Jos oppilas vapautetaan tilapäisesti oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä, arviointi ja suunnitelma käsitellään opiskeluhoollon tiimissä, ellei päätöksen tueksi ole muuta terveydenhuollon arviota.

Tiimiin osallistuvat tarvittaessa opiskeluhoollon toimijat ja muut asiantuntijat. Käytännön valmisteluissa tarkastellaan oppilaan tilannetta, hankitaan tarvittavat asiantuntijalausunnot ja tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa.